

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 5424/2025
17.12.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., правни следбеник пок. ББ из ..., коју заступа пуномоћник Никола Спајић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво из Београда, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1496/22 од 11.05.2022. године, у седници одржаној 17.12.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1496/22 од 11.05.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиле за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 10677/19 од 14.01.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле ББ из ... да се обавезе тужена да јој на име накнаде нематеријалне штете исплати износ од 1.250.000,00 динара, са законском затезном каматом од 14.01.2021. године до исплате, као неоснован. Ставом другим изреке, обавезана је тужила да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 48.000,00 динара. Ставом трећим изреке, ослобођена је тужила обавезе плаћања судских такси.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 1496/22 од 11.05.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П 10677/19 од 14.01.2021. године, у ставу првом и другом изреке, и обавезана тужена да на име накнаде нематеријалне штете тужилци исплати 1.250.000,00 динара са законском затезном каматом од 14.01.2021. године, до исплате, у року од 15 дана од достављања отправка пресуде. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да на име трошкова парничног поступка тужилци ББ исплати износ од 108.750,00 динара у року од 15 дана од дана достављања отправка пресуде.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је изјавила благовремену ревизију, из свих законских разлога.

Тужила је доставила одговор на ревизију, захтевајући накнаду трошкова за његов састав.

Врховни суд је испитао правноснажну пресуду применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 10/23) и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, нити је пак учињена нека друга битна повреда поступка.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила ББ из ... је дана ...1986. године, примљена у Гинеколошко-акушерско одељење тадашњег Медицинског центра у Крушевцу, правног претходника Опште болнице у Крушевцу у осмом месецу трудноће. Током трудноће, која је била њена прва, тужила је редовно ишла на контролне прегледе и све је било уредно. Међутим, у болницу је ...1986. године, примљена због крварења. На прегледу ултразвуком речено јој је да је плод мртав и да по хитном поступку мора да изазове вештачки порођај да не би дошло до сепсе, иако је она предочила доктору да осећа покрете бебе и да је беба жива. У породилишту правног претходника Опште болнице у Крушевцу тужила је ...1986. године у 16,30 часова родила живо мушко дете, недоношче, које је наводно преминуло тог дана у 16,50 часова. Према протоколу медицинског центра у Крушевцу евидентирана је смрт мушког детета без имена, презимена ББ са датумом смрти ...1986. године у 16,50 часова. Чињеница смрти је евидентирана у потврди смрти и изводу из МК У ... за 1986. годину за матично подручје Крушевац. ББ се обраћала Министарству здравља Републике Србије са захтевом за ванредним инспекцијским надзором над породилиштем у Општој болници Крушевац. Надзор је извршен 21.04.2016. године о чему је тужили здравствени инспектор министарства писмено обавестио истог дана. Приликом инспекцијског надзора установљено је да је евидентиран први порођај тужиле ...1986. године у 16,30 часова, да је рођено живо дете, мушког пола, недоношено, да је у протоколу умрлих за период од 05.06.1984. до 27.09.1994. године, под бројем ... евидентиран смрт тужилиног детета ...1986. године, у 16,50 часова и да је број историје болести У одељенском протоколу број ... од 19.05.1986. године, евидентирано је да је тужила примљена на одељење гинекологије и да је отпуштена ...1986. године. Наведено је да архив болнице не поседује историју болести за спорни случај већ само наведене протоколе. ББ се обраћала ЈКП Крушевац, ради прибављања података о сахрани бебе, под презименом ББ, преминуле ...1986. године, али да у књигама умрлих на Старом гробљу у Крушевцу нема података о сахрани бебе преминуле ...1986. године. Тужила је добила извештај Опште болнице Крушевац да се према незваничним подацима у периоду пре 1998. године, болничка сахрана рођених беба и делова људског тела вршила спаљивањем посмртних остатака у крематоријуму који је постојао у кругу болнице. Тужила никада, није добила отпусну листу за бебу. Тражила је податке о томе да ли је извршена обдукција новорођенчета о чему је усмено добила потврду да о томе нема података. Тужила никада није сазнала где се налази њено дете.

При овако утврђеном чињеничном стању, првостепени суд је одбио тужбени захтев тужиле налазећи да тужена није одговорна јер нема незаконитог или неправилног рада органа Републике Србије, већ евентуално Опште болнице у Крушевцу, која је посебно правно лице и за чији рад не одговара тужена.

Другостепени суд није прихватио правну аргументацију првостепеног суда. Закључио је да на страни тужене има одговорности као оснивача Опште болнице Крушевац. Ово из разлога што је извршен инспекцијски надзор над породилиштем у Општој болници Крушевац (правном следбенику медицинске установе у којој се тужилца породила) али је том приликом затражена само информацији о сахрањивању мртворођених беба а не изјашњење података о уписима рођења односно смрти тужилиног детета који су извршени на основу података које је болница доставила матичару и који су у неким деловима преправљани (датум сачињавања пријаве рођења и пријаве смрти, означање родитеља у потврди о смрти) а у неким деловима непотпуни (лекарском извештају о смрти нема узрока смрти). Према члану 8. Европске конвенције о заштити људских права и основним слободама регулисано је и право на поштовање приватног и породичног живота тако да обостано уживање родитеља детета у заједничком друштву представља основни елемент породичног живота у смислу али и да родитељи имају право да у случају сумње у судбину и статус њихове новорођене деце сазнају истину о томе. Обавеза државе је да им пружи поуздане информације о статусу и судбини деце. Код тужиле се основано појавила сумња у погледу тога какав је статус и судбина детета које је родила ...1986. године, када је издата потврда о смрти детета у којој се наводи да је дете преминуло ...1986. године, у 16,50 часова, да на тој потврди нема ни потписа родитеља односно потпис мајке је прецртан и он не одговара њеном потпису. Тужилца има право да сазна истину о статусу и судбини њеног детета. Обавеза надлежних органа тужене да утврде чињенице погодне да се утврди истина о статусу и судбини тужилиног детета због чега се тужилца обраћала Министарству здравља тужене 2016. године. Другостепени суд закључује да постоји пропуст органа тужене у конкретном случају да постоји пасивно понашање Министарства здравља да преузме поуздану проверу тачности тужилине тврдње да извештај болнице о смрти њеног детета није тачан. Тужили није обезбеђен делотворан поступак у вези са правом поштовања породичног живота прокламованог одредбом члана 8. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода. Тужили није омогућено да види тело детета иако је тражила, није добила информацију о обдукцији тела и не зна да ли је икада њено дете сахрањено, због тога је тужилца претрпела трајну повреду права на поштовање породичног живота, обзиром да надлежни органи тужене нису пружили поуздане информације о судбини њеног детета иако су били дужни испитати све околности конкретного случаја и тиме отклонити сваку сумњу и неизвесност. Тужена није омогућила тужили адекватан механизам за заштиту повређеног права на породични живот и није омогућила тужили да сазна истину у складу са тврдњама о судбини њеног детета. С тога тужилца има право на накнаду нематеријалне штете сходно члану 200. Закона о облигационим односима, па је другостепени суд преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев тужиле.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Према члану 8. Европске конвенције о људским правима и основним слободама, регулисано је право на поштовање приватног и породичног живота. Из те одредбе

произилази да постоји обострано уживање родитеља и детета у заједничком друштву и да то представља основни елемент породичног живота у смислу да родитељи имају и право да у случају сумње о судбини и статусу њихове новорођене деце сазнају истину о томе. Обавеза је државе да им пружи поуздане информације о статусу и судбини деце. Код тужиље се основано појавила сумња у погледу судбине њеног детета које је родила ...1986. године. Када је тужиља покушала да сазна истину о судбини рођеног детета орган тужене се пасивно понашао и нису разјашњене спорне околности везано за околност да ли је новорођено дете тужиље умрло или не. Иако је тужиља пријавила инспектору Министарства здравља случај, није предузета поуздана провера тачности тужиљиних тврдњи да извештај болнице о смрти њеног детета није тачан. Тужиљи није обезбеђен делотворан поступак у вези са правом на поштовање породичног живота, прокламован одредбом члана 8. Европске конвенције. Тужиљи није омогућено да види тело иако је она то тражила, није јој дата информација везано за обдукцију тела а није добила ни информацију да ли је и када њено дете сахрањено. Правилно је закључено да све те околности указују на чињеницу да тужена није предузела све делотворне радње у смислу сазнања чињеница о евентуалној смрти тужиљиног детета. Правилно је закључено да је тужиља због тога трпела душевне болове те да је сходно члану 200. ЗОО, припада право на накнаду досуђене нематеријалне штете, а због свега изнетог наводи ревизије нису прихватљиви.

Из изложеног, Врховни суд је одлуку као у ставу првом изреке донео применом одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку.

Тужиљи нису признати трошкови стручног састава одговора на ревизију јер исти није обавезан.

**Председник већа – судија,
Гордана Комненић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић